

Με την κρατικοποίηση της TDE (Εταιρία Ηλεκτρικής Ενέργειας) ο Βολιβιανός πρόεδρος φιλοδοξεί να τονώσει τη δημοτικότητα του που τελευταίως έχει υποχωρήσει.
► REUTERS

Ο ΜΟΡΑΛΕΣ ΨΑΧΝΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΤΩΝ ΑΓΟΡΩΝ

Η Βολιβία στο κυνήγι των ξένων επενδυτών

Όταν ο **Εβο Μοράλες** πήρε για πρώτη φορά την εξουσία στη Βολιβία, η Δύση πίστεψε ότι σύντομα θα είχε να αντιμετωπίσει έναν ακόμη **Ούγκο Τσάβες**. Δεν είχε άδικο. Ο χαρισματικός πρώην καλλιεργητής κοκαΐνης και συνδικαλιστής ξεκίνησε τις κρατικοποιήσεις, την ενίσχυση του κοινωνικού κράτους και πήρε μια σειρά μέτρων από αυτά που προκαλούν αλλεργία στους γραφειοκράτες του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας.

Μπορεί η χώρα να μην είχε τα εχέγγυα ώστε να γίνει επενδυτικός προορισμός, ωστόσο η πολιτική Μοράλες κατάφερε να βγάλει ένα μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού από την απόλυτη φτώχεια, να έχει μεγάλους ρυθμούς ανάπτυξης και εμπορικό πλεόνασμα. Ο Βολιβιανός πρόεδρος βάζει τώρα πλέον ένα νέο στοίχημα. Την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των διεθνών αγορών και την προσέλκυση ξένων επενδυτών, καθώς διαφαίνεται στον ορίζοντα οικονομική επιβράδυνση σε όλη τη Νότια Αμερική.

Η πρακτική του Μοράλες αναφορικά με τις κρατικοποιήσεις επικεντρώνεται κυρίως σε έναν κλάδο: την ενέργεια. Την Πρωτομαγιά ο πρόεδρος προχώρησε σε μια ακόμη κρατικοποίηση, αυτή της Transportadora de Electricidad (TDE), της εταιρίας που διαχειρίζεται το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας και που μέχρι πρότινος ανήκε σε ισπανική εταιρία. Οι προηγούμενες κρατικοποιήσεις του Μοράλες είχαν γίνει τον Μάιο του 2010, όταν πήρε τον έλεγχο τεσσάρων εταιριών ενέργειας, μεταξύ αυτών της βρετανικής Ruleres PLC και της γαλλικής Suez.

Αυτή τη φορά, ωστόσο, η κρατικοποίηση της TDE δεν είχε τόσο να κάνει με τους οικονομικούς στόχους του κ. Μοράλες αλλά με τους πολιτικούς. Ο άλλοτε σούπερ δημοφιλής πρόεδρος αντιμετωπίζει μεγάλο κύμα αμφισβήτησης στο εσωτερικό. Αντιμέτωπος με τεράστιες διαδηλώσεις, αναγκάστηκε πρόσφατα να ακυρώσει το σχέδιο κατα-

ΚΩΣΤΑΣ ΠΛΙΑΚΟΣ
kpliakos@e-typos.com

σκευής αυτοκινητοδρόμου που θα ένωνε τη Βολιβία με τη Βραζιλία και που θα περνούσε από τον Αμαζόνιο. Επιπλέον, το τελευταίο διάστημα βρίσκεται αντιμέτωπος με μεγάλες διαδηλώσεις γιατρών, δασκάλων και νοσοκομειακών υπαλλήλων με εργασιακά και μισθολογικά αιτήματα. Η δημοτικότητα του έχει υποχωρήσει στο 38% και, αν θέλει να επανεκλέγεται το 2014, θα πρέπει ανά τακτά χρονικά διαστήματα να κάνει κινήσεις που θα τονώσουν το φιλολαϊκό και σοσιαλιστικό του προφίλ. Στο πλαίσιο αυτής της προσπάθειας ήταν και η κρατικοποίηση της TDE. Η εταιρία είναι χαμηλού δυναμικού και τα κέρδη της αντιστοιχούν μόλις στο 1,5% των κερδών της ισπανικής Red Eléctrica. Οπότε η ζημιά δεν είναι μεγάλη για τους Ισπανούς που

-όπως δεσμεύτηκε ο Μοράλες- θα αποζημιωθούν με μια δίκαιη τιμή ανά μετοχή. Αυτός είναι και ο λόγος που η κρατικοποίηση της TDE δεν αντιμετωπίστηκε το ίδιο εκθροικά από τις διεθνείς αγορές όσο η αντίστοιχη εθνικοποίηση της πετρελαϊκής YPF ένα μήνα νωρίτερα στην Αργεντινή.

Ο πρόεδρος της Βολιβίας κατάφερε να βρει ένα «modus vivendi» με τις ξένες εται-

ρίες που δραστηριοποιούνται στη χώρα του, επαναδιαπραγματευόμενος τα συμβόλαια, και να αυξήσει τις εξαγωγές τροφίμων. Το 2011 είχε για έκτη συνεχόμενη χρονιά πλεόνασμα στον προϋπολογισμό του και τα συναλλαγματικά αποθέματα έφτασαν τα 12,1 δισεκατομμύρια δολάρια που αποτελεί ρεκόρ για τη χώρα, τη στιγμή που το 2005 ήταν μόλις 1,5 εκατομμύριο. Από το 2005 η οικονομία αναπτύσσεται με μέσο ρυθμό 4,4%, και το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην περίοδο 2005-2011 σχεδόν διπλασιάστηκε. Το δημόσιο χρέος βρίσκεται μόλις στο 32% του ΑΕΠ και ο πληθωρισμός συγκρατείται κάτω από το 7%.

Δυσκολίες εν όψει

Το 2011 η οικονομία αναπτύχθηκε με ρυθμό 5,1% αλλά οι δυσκολίες φαίνεται ότι είναι μπροστά. Η κρίση στην Ευρώπη αλλά και η υπερθέρμανση της κινεζικής οικονομίας, βασικού «πελάτη» της Νοτίου Αμερικής, συνηγορούν στο ότι η οικονομία της ηπείρου επιβραδύνεται. Προβλέψεις, μάλιστα, σύμφωνα με τον «Economist», φέρνουν το ρυθμό ανάπτυξης στο 4%.

Εχοντας κρατικοποιήσει τις εταιρίες του ενεργειακού τομέα, εταιρίες δηλαδή που μπορούν να του αποφέρουν χρήμα, ο Μοράλες μάλλον έχει συνειδητοποιήσει ότι δεν έχει και πολλά να κερδίσει κρατικοποιώντας και τις υπόλοιπες. Η TDE θα πρέπει να θεωρείται μια εξαίρεση. Γι' αυτό και το βάρος, πλέον, πέφτει στην προσέλκυση ξένων κεφαλαίων. ■

Σκέψεις για έκδοση ομολόγων!

ΠΡΟΣΦΑΤΑ η S&P αναβάθμισε την οικονομία της χώρας με το σκεπτικό ότι έχει «χτίσει» σημαντικά συναλλαγματικά αποθέματα που της επιτρέπουν να αντιμετωπίσει πιθανά εξωτερικά σοκ, ενώ και η Moody's της δίνει θετικές προοπτικές.

Ο Μοράλες τώρα σχεδιάζει να εκδώσει -για πρώτη φορά μετά από 90 χρόνια- ομόλογα για ξένους επενδυτές που θα φτάσουν σε αξία τα 500 εκατομμύρια δολάρια, χρήματα που θα διατεθούν για την κατασκευή μονάδων επεξεργασίας λιθίου, τρο-

φίμων καθώς και για υδροηλεκτρικά έργα. Και μάλιστα, οι ανάδοχοι της έκδοσης βρίσκονται στον άλλοτε αποκαλούμενο «διάβολο», στην καρδιά του παγκόσμιου καπιταλισμού, καθώς θα είναι οι Merrill Lynch και η Goldman Sachs. ■

PHOTO NEWS

ΕΠΙΤΥΧΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΚΟΛΛΗΣΗ

Το μη επανδρωμένο διαστημικό σκάφος ανεφοδιασμού «SpaceX Dragon» προσκολλήθηκε στο Διεθνή Διαστημικό Σταθμό. Το σκάφος, που κατασκευάστηκε από ιδιωτική αμερικανική εταιρία και είναι σχεδιασμένο να μεταφέρει πλήρωμα έως 7 άτομα και εξοπλισμό, θα αναλάβει άλλες 12 αποστολές, αν όλα πάνε καλά, ενώ θεωρείται κατάλληλο για μελλοντικές αποστολές στη Σελήνη.

ΡΟΔΟΠΕΤΑΛΑ ΚΑΙ... «ΑΓΚΑΘΙΑ»

Η συλλογή και αποξήρανση των ροδοπέταλων είναι μια επίπονη εργασία κάθε χρόνο αυτή την εποχή στο Πακιστάν. Στη Λαχόρη οι εργάτες συγκεντρώνουν τα πέταλα για να αποξηραθούν και στη συνέχεια να χρησιμοποιηθούν στη δημιουργία αρωματικών στικ.

ΞΕΡΙΖΩΜΟΣ...

Αγκαλιά με τα προσωπικά τους αντικείμενα και τα ζωντανά τους και υπό το φόβο νέων συγκρούσεων μεταξύ των κυβερνητικών δυνάμεων της Δημοκρατίας του Κονγκό και των ανταρτών, οι Κονγκολέζοι εγκαταλείπουν τα σπίτια τους στα ανατολικά για να κατοικήσουν σε πιο ασφαλείς περιοχές.